

Bildande av naturreservatet Norra Göten i Oskarshamns kommun i Kalmar län

Länssstyrelsens beslut

Länssstyrelsen beslutar med stöd av 7 kap. 4 § miljöbalken (SFS 1998:808) att förklara det område som avgränsats på bifogad karta, bilaga 2, som naturreservat. Reservatets gränser utmärks i fält. Reservatets namn ska vara naturreservatet Norra Göten.

Uppgifter om naturreservatet

Namn:	Norra Göten	
Län:	Kalmar	
Kommun:	Oskarshamn	
Församling/socken:	Misterhult	
Topografisk karta:	6GSO	
Ekonomisk karta:	6G 4i	
Naturgeografisk region:	Sydsvenska höglandets centrala och östra delar	
Kulturgeografisk region:	Östra Götalands mellanbygder	
Fastigheter och ägarkategori:	Misterhult 4:5	Sveaskog
Areal:	55,2 ha	
Landareal:	40,4 ha	
Förvaltare:	Länssstyrelsen	

2013-11-05

511-3761-12

Syftet med naturreservatet

Syftet med naturreservatet är att bevara de värdefulla livsmiljöerna barrnatskog, löv-blandad barrskog, ädellövskog samt rinnande vattendrag med tillhörande naturvärdeskvallitéer i form av strukturer och funktioner samt en rik biologisk mångfald. Reservatet ska bidra till gynnsam bevarandestatus i den biogeografiska regionen för förekommande arter och habitat. Reservatet ska också bidra till att hotade, sällsynta och missgynnade arter bevaras och helst ökar för att långsiktigt kunna fortleva inom sitt naturliga utbredningsområde. Friluftsliv som grundar sig på allemansrätten ska kunna bedrivas i hela reservatet och besökare ska kunna se och uppleva områdets typiska livsmiljöer och arter.

Syftet uppnås i huvudsak genom fri utveckling av barrnatskog, restaurering av lövblandad granskog och barrträdsplanteringar till blandskog och lövskog, frihuggning av äldre lövträd i ädellövskog samt biotopvårdande åtgärder i vattendraget.

Skälen för beslutet

Regeringen uppdrog 2002 åt Naturvårdsverket att genomföra en naturvärdesbedömning av all statlig skogsmark. I uppdraget ingick att identifiera alla värdefulla skogar på statlig mark som är i behov av formellt skydd. Norra Götens utgör ett sådant utpekade område som beskrivs i Naturvårdsverkets rapport, Skyddsvärda statliga skogar, Götaland (rapport 5340).

Naturreservatet Norra Götens består av ett varierat område med ädellövskogar, lövrika blandskogar, barrblandskogar och sjöar i anslutning till vattendraget Marströmmen i norra delen av Oskarshamns kommun. Området innehåller mycket höga naturvärden knutna till lövträd, särskilt värden knutna till ek och asp, samt till tall. I ädellövskogarna finns inslag av månghundraåriga, ihåliga ekar vilka utgör ett mycket viktigt substrat för många hotade arter. Förekomster av olika strukturer som hålekar, mulmekar, grova döda ekgrenar, ekar med blottad kärnved, torrträd, högstubbar samt lågor av lövträd ger goda livsbetingelser för många skyddsvärda och ovanliga arter. Bland de skyddsvärda arter som har påträffats märks ekskin, blekticka, gullockmossa, fällmossa, krushättemossa, guldspiklav, lunglav, bårdlav, platt fjädermossa och ädelguldbagge. Vattenområdet utgör en viktig biotop för exempelvis havsöring och sik, men eventuellt även för flodkräcka och mal som enligt äldre noteringar har funnits här.

Tillsammans med andra blivande naturreservat som Mörtfors, Maren och Ölvedal ingår Norra Götens i kärnområdet i en trakt där arbete med skydd av naturvärden knutna till ekdominerade ädellövmiljöer respektive triviallövskogar är av största betydelse. Objektets läge i trakt, förekomst av skogar som är nationellt prioriterade för skydd, samt betydande areal med nyckelbiotoper och andra värdekärnor motiverar att det blivande reservatet är högt prioriterat i länets regionala strategi för formellt skydd av skog. Områdets läge i anslutning till Ostkustleden, som passerar längs med Marströmmen, innebär också att området är värdefullt för rekreation och friluftsliv.

2013-11-05

511-3761-12

Delar av naturreservatet är beläget inom område som omfattas av riksintresse för såväl friluftsliv som naturvård, Stora Ramm/Marströmmen och det har i länets naturvårdsprogram bedömts ha högsta naturvärde, klass 1. Vattenområdena i Marströmmen är dessutom utpekade som ett föreslaget område av gemenskapsintresse (Natura 2000) enligt EU:s habitatdirektiv.

Bildande av naturreservatet bidrar till uppfyllande av de regionala delmålen för miljökvalitetsmålen Levande skogar, Levande sjöar och vattendrag samt Ett rikt djur- och växtliv.

Områdets värden kan påverkas negativt av avverkning och andra skogliga åtgärder, dikning, vattenreglering och andra åtgärder som förändrar hydrologin samt av olika exploateringsföretag. Det behöver därför särskilt skyddas och vårdas och bör därför förklaras som naturreservat.

Länsstyrelsen bedömer att förordnande om naturreservat är förenligt med mål, allmänna hänsynsregler och hushållningsbestämmelser enligt 1-4 kap. miljöbalken samt med den kommunala översiktsplan som gäller för området.

Länsstyrelsen har genomfört en intresseprövning enligt 7 kap. 25 § miljöbalken och finner dels att det finns skäl att besluta om att bilda ett naturreservat dels att de föreskrifter som ska gälla för reservatet inte går längre än vad som krävs för att uppnå reservatets syften.

I enlighet med vad som sägs i 4 och 5 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning, bedömer Länsstyrelsen att de föreslagna ordningsföreskrifterna enligt 7 kap 30 § miljöbalken innebär så begränsade kostnadsmässiga och andra konsekvenser för allmänhetens friluftsliv att det saknas skäl att genomföra en konsekvensutredning av regelgivningen.

Reservatsföreskrifter

Med stöd av 7 kap. 5, 6 och 30 §§ miljöbalken föreskriver Länsstyrelsen följande:

A. Föreskrifter enligt 7 kap. 5 § miljöbalken om inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden inom reservatet

Det är förbjudet att inom reservatet:

1. Uppföra byggnad eller anläggning.
2. Anlägga väg eller parkeringsplats.
3. Anlägga hamn eller brygga eller anordna uppläggnings- eller förtöjningsplats för båtar eller andra farkoster.
4. Uppföra mast, antenn, vindkraftverk eller liknande anordning.

2013-11-05

511-3761-12

5. Anlägga luft- eller markledningsgata med därtill hörande ledning eller dra fram ledning eller rör i vattnet eller på botten.
6. Anordna upplag.
7. Uppföra stängsel eller annan hägnad för annat än djurhållningens behov.
8. Bedriva täkt av något slag eller bedriva mineralutvinning.
9. Utföra någon form av prospektering av alger, sand, grus, olja, gas eller andra mineralfyndigheter.
10. Borra, spränga, gräva, schakta, utfylla, muddra, påla eller tippa.
11. Ta bort eller skada stengärdesgård eller odlingsröse.
12. Dika.
13. Tillföra växtnäringsämne (exempelvis stallgödsel, handelsgödsel, rötslam) jordförbättringsmedel eller kalk.
14. Använda kemiska eller biologiska bekämpningsmedel.
15. Avverka eller utföra skogsvårdsåtgärd.
16. Ta bort eller upparbeta dött träd eller vindfälle.
17. Plantera eller så träd eller buskar.
18. Plantera in eller sätta ut växt- eller djurart.
19. Framföra motorfordon annat än på befintliga vägar, för jordbrukets behov eller i samband med jakt för transport av skjuten älg, hjort eller skjutet vildsvin.
20. Anlägga fiskodling eller odling av andra växt- eller djurarter i vattenområdet.
21. Släppa ut avloppsvatten, kylvatten, varmvatten eller tankspolvatten.
22. Utföra vattentäkt, vattenreglering, vattenöverledning eller andra åtgärder i vattenområdet som kan leda till att vattnets djup eller läge förändras.

Det är förbjudet att utan Länsstyrelsens tillstånd:

23. Anlägga led, bro eller spång, bredda befintlig väg eller uppföra vägbom.
24. Sätta upp tavla, skylt, plakat, affisch, konstföremål, markering eller liknande anordning eller göra inskrift.
25. Utföra rensning av befintliga diken för att bibehålla vattnets djup eller läge.

2013-11-05

511-3761-12

26. Använda området för tävlings- eller övningsändamål.

Föreskrifterna under A gäller inte vid drift och underhåll av enskild väg med tillhörande vägområde.

Utan hinder av föreskrifterna A 15 och A 16 får träd som fallit ned över befintliga vägar, stigar, stängsel eller betesmarker upparbetas och flyttas tillbaka till lämplig plats i naturreservatet.

Utan hinder av föreskrifterna får underhållsröjning av sly och ungskog klenare än 5 cm i brösthöjd utföras i befintliga siktgor vid jaktpass.

Föreskriften A 18 utgör inte hinder för stödutsättning av i området förekommande fiskart.

B. Förpliktelser enligt 7 kap. 6 § miljöbalken för ägare och innehavare av särskild rätt till fastigheter att tåla visst intrång

Ägare och innehavare av särskild rätt till fastigheter ska tåla att följande anordningar utförs och att följande åtgärder vidtas:

1. Utmärkning av naturreservatets gränser enligt Naturvårdsverkets anvisningar.
2. Anläggande och underhåll av en mindre parkeringsplats i anslutning till Ringvägen vid naturreservatets nordöstra gräns. Uppförande av informationstavlor på de platser där vandringsleder passerar in i reservatet, vid gångbro över Marströmmen samt i anslutning till parkeringsplatsen vid Ringvägen. Anläggande av en ny vandringsled från reservatets södra gräns till parkeringsplatsen och vidare längs befintlig stig från Ringvägen och västerut fram till ostkustledens passage över Marströmmen.
3. Naturvårdande skötsel i huvudsak i form av restaurering av barrträdsplanteringar till blandskog och lövskog, reducering av barrträdsinslag och skapande av död ved i lövträdsrik blandskog, frihuggning av äldre lövträd i ädellövskog samt restaurering av bottenstruktur och lekområden i vattendraget.
4. Genomförande av undersökningar av djur- och växtarter samt mark- och vattenförhållanden.
5. Skyddsåtgärder mot invasiva arter eller skadeorganismer som kan hota syftet med reservatet, exempelvis vid massangrepp av insekter eller svampar som kan orsaka omfattande traddöd eller vid etablering av invasiva arter i vattenmiljöer.

C. Ordningsföreskrifter för allmänheten enligt 7 kap. 30 § miljöbalken om rätten att färdas och vistas i reservatet samt om ordningen i övrigt inom reservatet

2013-11-05

511-3761-12

Det är förbjudet att inom reservatet:

1. Framföra motorfordon annat än på befintliga vägar.
2. Ställa upp motorfordon, husvagn eller släpvagn annat än på särskilt anvisade vägar och platser.
3. Framföra sväware, hydrokopter, vattenskoter eller liknande farkost.
4. Förtöja eller ankra båt mer än högst ett dygn på samma ställe.
5. Tälta mer än högst ett dygn på samma ställe.
6. Klättra i boträd, uppehålla sig nära rovfågelbo, lya eller gryt, eller på annat sätt medvetet skada eller störa djurlivet.
7. Medföra okopplad hund eller annat lösgående sällskapsdjur.
8. Göra upp eld annat än i medhavd grill eller friluftskök.
9. Plocka eller skada vedsvampar, mossor eller lavar.
10. Gräva eller dra upp kärlväxter.
11. Skada eller ta bort växande eller döda träd, stubbar, bark, grenar, buskar eller ris.

Det är förbjudet att utan Länssstyrelsens tillstånd:

12. Samla in insekter med fällor som dödar.

Föreskrifterna under C gäller inte ägare eller innehavare av särskild rätt till fastighet eller innehavare av annan rättighet.

Föreskrifterna i A och C ska inte utgöra hinder för förvaltaren att utföra eller låta utföra de åtgärder som erfordras för att uppnå reservatets syfte och som framgår av föreskrifterna B 1 – 5 ovan.

Föreskrifterna under A och C utgör inte hinder för brådskande yrkesutövning av personal vid räddningstjänst, polis- eller tullpersonal, personal vid kustbevakningen, sjukvårdspersonal eller veterinär eller i andra jämförliga, trängande fall.

Upplysningar

Intäkter från eventuellt utfallande gagnvirke i samband med naturvårdsåtgärder, som utförs med stöd av föreskrifter tillfaller Sveaskog i enlighet med träffad överenskommelse mellan staten och Sveaskog.

2013-11-05

511-3761-12

Länssstyrelsen vill erinra om att även andra lagar, förordningar och föreskrifter än reservatsföreskrifterna gäller för området. Av särskild betydelse för syftena med reservatet är bl a:

7 kap. 28a-b §§ miljöbalken med krav på tillstånd för att bedriva verksamhet eller vidta åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka naturmiljön i ett Natura 2000-område.

Fastställande av skötselplan

I enlighet med 3 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. fastställer Länssstyrelsen bifogad skötselplan. Förvaltare av naturreservatet är Länssstyrelsen i Kalmar län.

Ärendets beredning

Regeringen uppdrog 2002 åt Naturvårdsverket att genomföra en naturvärdesinventering av all statlig skogsmark samt att bedöma vilka av dessa marker som behövde ett formellt områdesskydd. Uppdraget utfördes under 2003 av Naturvårdsverket i samarbete med länssstyrelserna. I Kalmar län genomfördes inventeringen av de statliga skogarna till stor del av stiftelsen ProNatura. Resultatet av inventeringarna är redovisat i Naturvårdsverkets rapport 5340 "Skyddsvärda statliga skogar - Götaland". Skogsområdet vid Norra Göten var ett av de områden som bedömdes ha så höga naturvärden att det föreslogs få formellt skydd som naturreservat. Naturvårdsverket och Sveaskog skrev 2008-06-13 under en överenskommelse med syfte att genom områdesskydd långsiktigt säkerställa de skogsområden som framkom i inventeringen av skyddsvärd statlig skog. Sveaskog godtog i överenskommelsen att utpekade skogar skyddas som naturreservat. Norra Göten är ett av de skogsområden som omfattas av avtalet. Där står bland annat att staten tar formellt och finansiellt ansvar för förvaltningen, att Sveaskog mot ersättning erbjuder sig att utföra naturvårdande skötsel, att jakt ska kunna bedrivas i områdena samt att virke eller avverkningsrester som genereras vid naturvårdande skötselåtgärder och som av naturvårdsskäl inte bör lämnas på platsen får tillvaratas av markägaren.

Söllscher Lantmäterikonsult har 2009 på uppdrag av Länssstyrelsen utfört en fastighetsrättslig utredning samt upprättat sakägarförteckning.

Ett första förslag till beslut och skötselplan utarbetades under hösten 2010. Förslaget remitterades till Naturvårdsverket, Oskarshamns kommun, Skogsstyrelsen, Naturskyddsföreningen i Kalmar län, Döderhults naturskyddsförening, Oskarshamnsbygdens fågelklubb, Smålands flora, Biologiska sällskapet i Oskarshamn samt Misterhults hembygdsförening.

Samtliga sakägare förelades med stöd av 24 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken att yttra sig över förslaget.

Yttranden inkom från Skogsstyrelsen, Biologiska sällskapet i Oskarshamn, Oskarshamns kommun, Sveaskog samt Naturvårdsverket. Skogsstyrelsen samt Biologiska sällskapet i

2013-11-05

511-3761-12

Oskarshamn hade inget att erinra mot förslaget. Synpunkter från Sveaskog och Oskarshamns kommun beaktades och inarbetades i reviderad version av beslut och skötselplan.

Naturvårdsverkets avstyrkte beslutet med hänvisning till att syfte och föreskrifter inte utformats så att beslutet blev rättssäkert och långsiktigt. Naturvårdsverket ansåg att beslutet måste omarbetas och att ett förnyat samråd skulle genomföras.

Länsstyrelsen bedömde att remitterat beslutet var korrekt utformat och tog 2010-12-15 beslut om att bilda naturreservatet Norra Göten. Beslutet överklagades av Naturvårdsverket.

Länsstyrelsen och Naturvårdsverket anförde i skrivelser 2012-02-28 till regeringen att de nått en uppgörelse om hur reservatsbesluten i Kalmar län i huvuddrag ska utformas och att de har för avsikt att arbeta fram nya reservatsbeslut för berörda överklagade objekt. Länsstyrelsen och Naturvårdsverket hemställde därför att regeringen skulle upphäva det överklagade beslutet och återförvisa ärendet till Länsstyrelsen för förnyad handläggning.

Regeringen har genom beslut 2012-04-26 upphävt Länsstyrelsens beslut att bilda naturreservatet Norra Göten och återförvisat ärendet till Länsstyrelsen för ny behandling. Länsstyrelsen har därefter i samråd med Naturvårdsverket omarbetat beslutet med beaktande av de punkter som påtalades i överklagandet.

Det omarbetade förslaget har förelagts samtliga sakägare för yttrande och remitterats till Naturvårdsverket, Skogsstyrelsen, Havs- och vattenmyndigheten samt Oskarshamns kommun.

Länsstyrelsen anordnade 2013-04-15 en fältdag tillsammans med Sveaskog för att diskutera lämpliga skötselmetoder i miljöer där det finns behov av att reducera inslaget av gran. Detta med anledning av att Sveaskog tidigt kommit in med synpunkter på föreslagen granskötsel i skötselplaner gällande objekt på Sveaskogs mark. Länsstyrelsen har efter diskussionerna med Sveaskog i fält förtydligat skötselplanerna gällande prioriterad skötselmetod för gran. Sammanfattningsvis innebär detta att gran i blandbestånd och i granplanteringar i första hand avverkas och tas ut. Ringbarkning och fällning av gran kan användas som en första åtgärd för att gynna befintliga lövträd.

Yttrande över det omarbetade förslaget till beslut och skötselplan har inkommit från Oskarshamns kommun, Skogsstyrelsen, Havs- och Vattenmyndigheten och Sveaskog.

Oskarshamns kommun har inga synpunkter på remissförslaget. Skogsstyrelsen ser positivt på bildandet av reservatet och har i övrigt inga synpunkter att framföra. Havs- och Vattenmyndigheten tillstyrker förslaget och framhåller att området är prioriterat för skydd ur akvatisk synvinkel.

Sveaskog är i grunden positivt till reservatsbildningen. Sveaskog har i enlighet med vad som framförts under ovan nämnda fältdag påtalat att de bedömer att det är bättre ur naturvårdssynpunkt att ta ut gran i samband med större granskötselåtgärder än att låta ringbarka och fälla, då de anser att lövskogsvärdena missgynnas. Företaget ser också en risk för granbarkborreskador på intilliggande skog och att tillgänglighet, säkerhet och skönhetsvärde minskar med föreslagen skötsel. Sveaskog förordar att skötselplanen förtydli-

2013-11-05

511-3777-12

Beslut i detta ärende har fattats av landshövding Stefan Carlsson. Vid den slutliga handläggningen av ärendet har även chefen för miljö- och naturavdelningen Karin Bergman, chefen för naturskyddsenheten Anders Kjellberg, reservatsförvaltare Daniel Cluer, samt naturskyddshandläggare Roland Persson deltagit, den sistnämnde föredragande.

Stefan Carlsson

Roland Persson

Bilagor

1. Översiktskarta
2. Beslutskarta
3. Sakägarförteckning
4. Upplysning om kungörelsedelgivning/Hur man överklagar
5. Skötselplan
- 5.1 Skötselplanskarta

Länsstyrelsen
Kalmar län

BESLUT

10 (10)

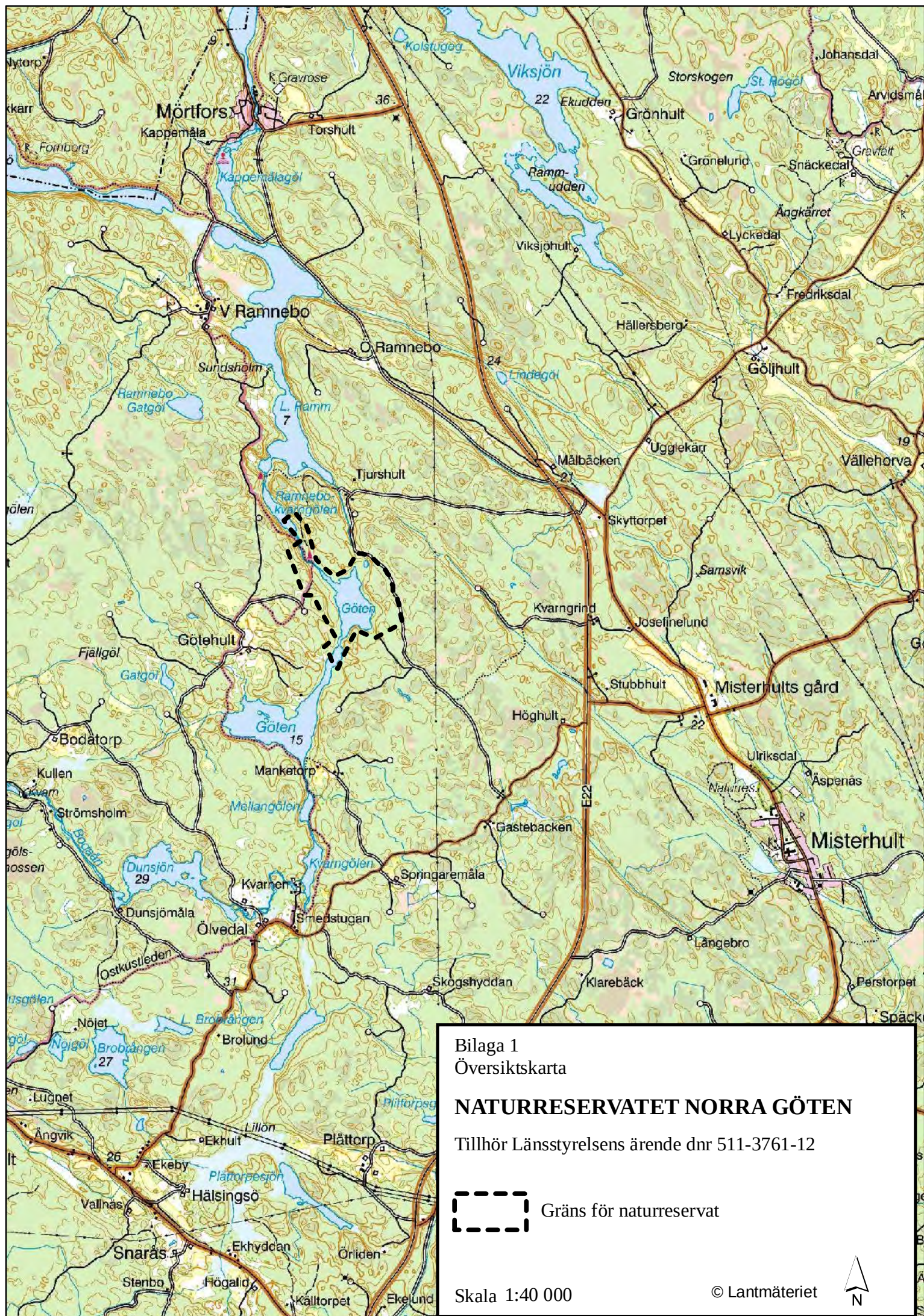
2013-11-05

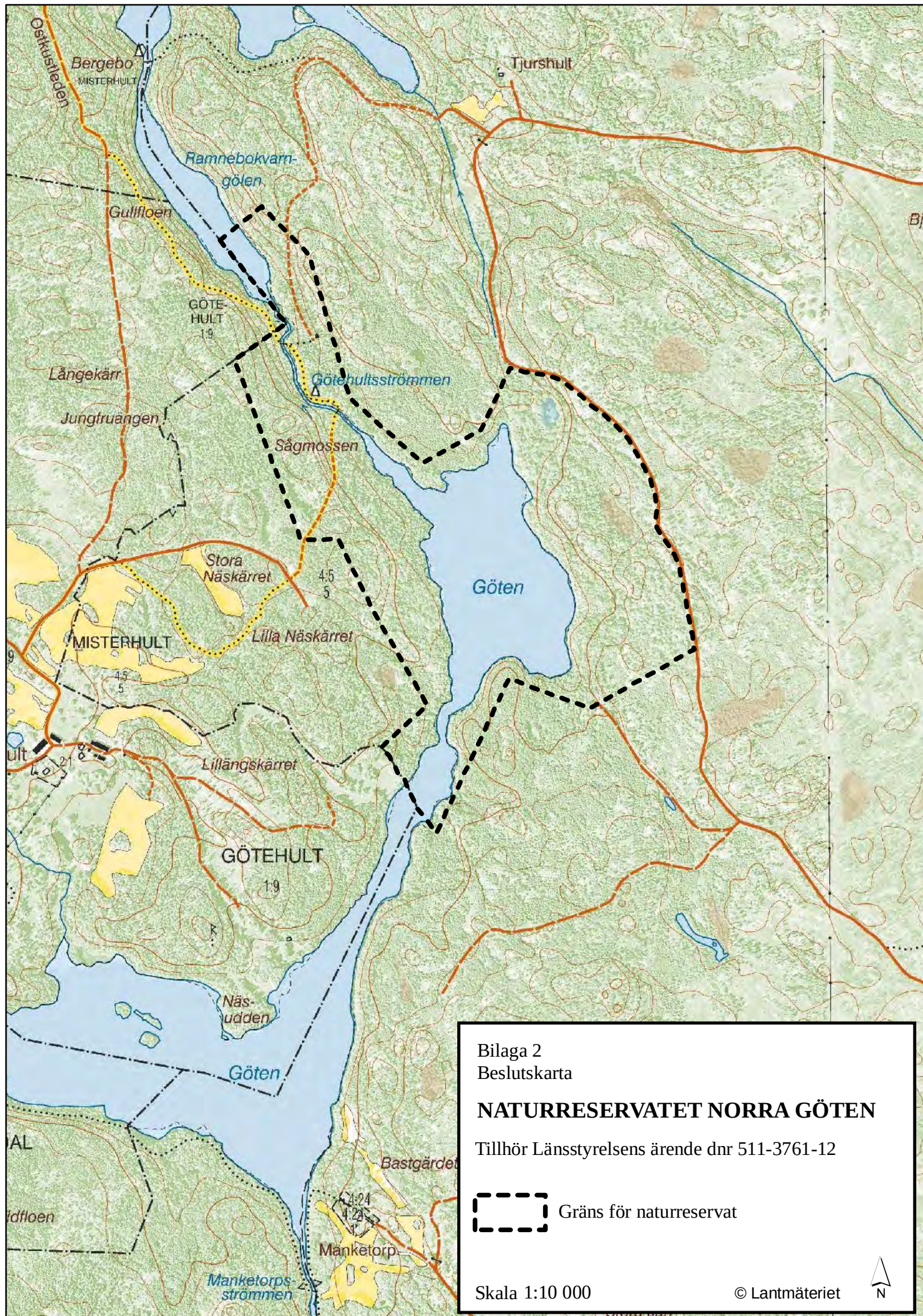
511-3761-12

Sändlista

Sakägare

Övriga

SAKÄGARFÖRTECKNING

Objekt	Ägare/innehavare, Adress	Andel, ägande	Anmärkning
FASTIGHETER			
Misterhult 4:5		Andel 1/1, lagfaren ägare	
SAM- FÄLLIGHETER			
Samfällt fiske för sjön Göten inom Götehult			
Misterhult 4:5		Andel 1/1, lagfaren ägare	Akt 08-MIS-191 5/16 mantal
Götehult 1:9		Andel 1/2, lagfaren ägare	3/16 mantal
Götehult 1:9	-	Andel 1/2, lagfaren ägare	3/16 mantal
RÄTTIGHETER			
Nyttjanderätt jakt			
Nyttjanderätt vandringsled			
Fiskevårdsområde			

HUR MAN ÖVERKLAGAR

VEM KAN ÖVERKLAGA	Beslutet får överklagas av den som beslutet angår om det gått honom eller henne emot. Beslutet får även överklagas av Naturvårdsverket, Riksantikvarieämbetet, Skogsstyrelsen eller Havs- och vattenmyndigheten.
VEM SKA PRÖVA ÖVERKLAGANDET	Länsstyrelsens beslut kan skriftligen överklagas hos Regeringen, miljödepartementet.
HUR MAN UTFORMAR ÖVERKLAGANDET	I skrivelsen ska Ni • tala om vilket beslut Ni överklagar, t.ex. genom att ange ärendets nummer (diarienumret) och dag för beslutet • redogöra varför Ni anser att Länsstyrelsens beslut är felaktigt • redogöra för hur Ni anser att beslutet ska ändras Ni kan givetvis anlita ombud att sköta överklagandet åt Er. Behöver Ni veta mer om hur Ni ska gå till väga, så ring eller skriv till Länsstyrelsen.
ÖVRIGA HANDLINGAR	Om Ni har handlingar eller annat som Ni anser stöder Er ståndpunkt, så bör Ni skicka med det.
VAR INLÄMNAS ÖVERKLAGANDET	Er skrivelse ska lämnas/skickas till Länsstyrelsen och inte till Regeringen, miljödepartementet. Länsstyrelsens adress och telefonnummer finner Ni längst ner på denna sida.
SENASTE DATUM FÖR ÖVERKLAGANDET	Länsstyrelsen måste ha fått Er skrivelse inom tre veckor från den dag beslutet kungjorts i länets författningssamling samt kungjorts i ortstidning , annars kan Ert överklagande inte tas upp till prövning.
UNDERTECKNA ÖVERKLAGANDET	Ni ska underteckna skrivelsen och förtydliga namnteckningen. Uppge personnummer/organisationsnummer, yrke, postadress och telefonnummer till bostaden samt adress och telefonnummer till arbetsplatsen och ev. annan plats där Ni är anträffbar.

Skötselplan för naturreservatet Norra Göten

1. Syftet med naturreservatet

Syftet med naturreservatet är att bevara de värdefulla livsmiljöerna barrnaturskog, ädellövskog samt rinnande vattendrag med tillhörande naturvärdeskvalitéer i form av strukturer och funktioner samt en rik biologisk mångfald. Reservatet ska bidra till gynnsam bevarandestatus i den biogeografiska regionen för förekommande arter och habitat. Reservatet ska också bidra till att hotade, sällsynta och missgynnade arter bevaras och helst ökar för att långsiktigt kunna fortleva inom sitt naturliga utbredningsområde. Fri-luftsliv som grundar sig på allemansrätten ska kunna bedrivas i hela reservatet och besökare ska kunna se och uppleva områdets typiska livsmiljöer och arter.

Syftet uppnås i huvudsak genom fri utveckling av barrnaturskog, restaurering av lövblandad granskog och barrträdsplanteringar till blandskog och lövskog, frihuggning av äldre lövträd i ädellövskog samt biotopvårdande åtgärder i vattendraget.

2. Beskrivning av området

2.1 Administrativa data

Objektnamn	Norra Göten
Objektnummer	NVR-id 2023469
Skyddsform	Naturreservat
Län	Kalmar
Kommun	Oskarshamn
Fastigheter	Misterhult 4:5
Nyttjanderätter	

Totalareal (ha)	55,2
Landareal (ha)	40,4
Areal skyddad produktiv skogsmark (ha)	39,4
Naturtyper, Vic-Naturs indelning:	Areal (ha)
Granskog	1,9
Tallskog	2,1
Barrblandskog	3,4
Lövblandad barrskog	19,2
Ädellövskog	10,8
Triviallövskog med ädellövträdsinslag	1,0
Hygge, bland	1,0
Impediment, bland	0,6
Övrig våtmark	0,2
Övrig öppen mark	0,2
Vattendrag	0,2
Sjö	14,6
Naturtyper, art- och habitatdirektivets indelning:	Areal (ha)
*Västlig taiga 9010	10,5
Näringsfattig ekskog / Näringsrik ekskog 9190/9160	10,8
Vattendrag med flytbladsvegetation eller akvatiska mossor 3260	0,2
Målhabitat (<i>Målklassning för område som ännu inte uppnått habitatstatus enligt art- och habitatdirektivet</i>)	
Målhabitat: *Västlig taiga	17,1
Ej habitat enligt art- och habitatdirektivet	16,6
*Prioriterade naturtyper enligt EU:s art- och	

habitatdirektiv	
Prioriterade bevarandevärden:	
Naturtyper	Västlig taiga, Näringsrik ekskog, Näringsfattig ekskog
Arter	Rödlistade arter: Ask, alm, gammelekslav, blyertslav, lunglav, rosa skärelav, eksinn, kandelabersvamp, koralltaggsvamp, blekticka och ekticka. Arter upptagna i EU:s art- och habitatdirektiv: Nissöga
Funktioner och strukturer	Högstubbar och lågor av ek, asp, björk och al, grova döda ekgrenar, torrträd av ek och ekar med blottad kärnved, senvuxna träd, grova träd med håligheter och mulm, grov asp, blockmark med stora block och lodytor, brynmiljöer, blommande träd och buskar, ekologiskt funktionella kantzoner, översvämningszoner, strandbrinkar, död ved i vatten, variationsrik bottenstruktur, god vattenkvalitet
Friluftsliv	Naturpedagogik, besöksobjekt, landskapsbild

2.2 Områdets bevarandevärden

2.2.1 Kulturhistoriska bevarandevärden och historisk markanvändning

Reservatet omfattar till största delen marker som traditionellt varit utmark till byarna Götehult och Tjurshult i Misterhults socken. Gränsen mellan de båda byarna går genom sjön samt längs med Götehultsströmmen och Marströmmen. Götehult omnämns första gången 1543 som *Giötehult* då där fanns ett kronohemman. Tjurshult omnämns 1544 som *Tiurshult* men var då ett ödetorp.

Enligt en storskifteskarta över Götehult från 1826 hävdades markerna närmast sjön huvudsakligen som betesmark. Några mindre områden som då var kärrmarker hävdades

som slätterängar. Utifrån skifteskartan kan man anta att det har funnits en sågkvarn i Götehultsströmmen. Ett flertal olika marker nära vattendraget har namn efter kvarnen i skifteskartans handlingar som till exempel *Såggwarnsängen*. Kvarnen bör ha legat nära där som vandringsleden nu passerar över bäcken. Namnet *Sågmossen* som finns kvar på dagens kartor härstammar troligen därifrån.

Några kända fasta fornlämningar finns inte inom reservatet. Däremot har det funnits ett torp i reservatets nordvästra del. Detta torp finns med på generalstabens karta från 1870-talet. De tidigare slätterhävdade kärrmarkerna dikades ut vid denna tid och brukades som åker. På 1940-talet var torpet försvunnet men markerna där omkring brukades då ännu som åker. Idag är dessa åkrar övergivna samt delvis igenväxta och försumpade. Lämningar efter torpet finns dock kvar i form av grunder och spisirösen efter minst ett hus.

2.2.2 Biologiska bevarandevärden

Naturreseptatet ligger i anslutning till Marstömmen i norra delen av Oskarshamns kommun. Naturreseptatet upptas av olika naturtyper som ädellövskogar, barrblandskogar, lövträdsrika blandskogar, hållmarker samt sjöar och vattendrag.

I reservatet finns flera viktiga värdekärnor med ädellövskog som till största delen består av ekdominerad lövskog på delvis näringsrik mark, delvis mer blockig och mager mark på höjdryggarna. Ekbestånden är ofta uppblandade med asp, björk, tall och gran samt här och var enstaka lind, lönn, oxel, apel med flera lövträd. Vanligen förekommer ett över-skikt med äldre rakstammig ek, med högt upphissade kronor. De äldsta träden utgörs av ekar som är mellan 150 och 200 år, men i enstaka fall finns även äldre träd. Öster om sjön Göten växer ekar på bördigare mark i ljusöppna lägen varav en del har vuxit sig riktigt grova och vidkroniga. Här finns även enstaka grova jätteekar med en diameter som överstiger en meter. På hållmarker och blockiga höjdparter växer ofta lågvuxen och klen ek av ekkratttyp. De senvuxna ekarna har ofta påväxt av fällmossa, krusig ulota, ekskinn och lunglav. I övrigt utgörs de äldsta träden av gammal tall, som ofta växer på eller i nära anslutning till impedimenten. En annan komponent som bidrar till de höga naturvärdena är inslaget av grov asp, som är ett viktigt substrat för många arter. Ställvis finns en stor förekomst av ung gran, som växer i ett tätt underskikt under de äldre eköverståndarna. Även grupper med medelålders och något äldre gran förekommer i denna del. Närmast sjön finns mindre ytor med svämskog där trädsiktet består av ask, ek och klibbal med stor förekomst av döda och döende alar. Busksiktet består av hassel i de bördigaste delarna, annars är det trädföringring som dominerar. Fältsiktet är mycket frodigt i de näringsrikare delarna med karaktärsarter som lundelm, lundgröe, bergsslok, vårärt, vippärt, skogsvicker, blåsippa, vitsippa, harsyra, skogssallat, nejlikrot, myska, skogsnäva och lundviol.

Naturvärdena i ädellövskogarna är främst knutna till ek, men även till asp och björk. Området innehåller rikligt med värdefulla strukturer som hålekar, mulmekar, död ved i form av torrträd av ek, tall och gran, grova döda ekgrenar, ekar med blottad kärnved, grova ek- och asplågor, högstubbar samt lågor av ek, asp, björk, tall och al. Blockmark med stora block och lodytor är också ett viktigt substrat som är vanligt förekommande. Mångfalden av olika strukturer skapar goda livsbetingelser för många skyddsvärda och ovanliga arter. Ett antal signalarter, dvs arter som påvisar att ett område har höga naturvärden har påträffats i ädellövskogsmiljöerna, exempelvis murgröna, lunglav, bårdlav, guldlockmossa, gulspig, ekskinn, blekticka, fällmossa, krusig ulota och guldlockmossa.

Reservatets skogsmiljöer utgörs i övrigt av lövträdsrika bland- och barrskogar. Lövträd som asp, ek, björk och i strandnära lägen även klibbal utgör tillsammans med tall ofta värdefulla inslag i både bland- och barrskogar. Stort lövträdsinslag finns bland annat längs Marströmmen, men även på de näringsrika markerna i sluttningarna en bit från vattendraget och sjön. I denna lövträdsrika blandskog utgör förekomsten av grov ek och asp ett väsentligt inslag av stor betydelse för den biologiska mångfalden. Många värdefulla ekar hyser håligheter och rik epifytpåväxt. Ädellövträd som alm, ask, lind och lönn uppträder sporadiskt i de mest näringsrika delarna. På planare mark mellan ån och branten finns bördigare mark, som ibland är mer grandominerad och lövträdsfattig. I stormluckor i granbestånden har lövträden kunnat etablera sig och där finns ofta ett kraftigt uppslag av unga lövträd, främst ek, asp och salix. Buskskiktet består generellt mest av trädförnygring men på bördigare mark även av hassel. Den stora variationen i trädsiktet när det gäller ålder, dimension och skiktning ger vanligen skogarna karaktär av naturskog. Ringa påverkan av skogsbruk under senare tid har lett till självgallring och till följd av det stor förekomst av död ved. Viktiga strukturer i form av död ved förekommer bland annat i form av granbarkborredödade granar, torrträd av tall, torra aspar och ekar, gran- och lövträdslågor, asphögstubbar och hålträd. Längs ån förekommer även en hel del döda klibbalar. De äldsta träden utgörs av gammal tall och ek. Terrängen är rik och storblockig i höjdparter och i sluttningen mot sjön. Renodlade tallbestånd förekommer främst i form av hållmarkstallskog på de magraste markerna i höjdlägena med tunt jordtäckje. I dessa glesa bestånd växer gamla, senvuxna tallar med välutvecklad skorp bark. På de blockigaste delarna och på hållmarkerna finns ett glest trädsiktet med senvuxen tall och ek varav en del utgörs av hålekar och krattekar.

I området ingår även en del av Marströmmens vattensystem som utpekats som Natura 2000 och riksintresse för såväl naturvård som friluftsliv. I reservatet ingår sjön Göten, en del av sjön Lilla Ramm samt vattendragssträckan däremellan.

Totalt finns 15 fiskarter i Marströmmen och vattensystemet utgör en viktig lek- och uppväxtplats för havsöring och sik. 1998 hittades den sällsynta och hotade arten nissöga i Kvarngölen uppströms sjön Göten. Nissöga är upptagen på EU:s habitatdirektivs lista över arter som behöver särskilt skydd och är en av anledningarna till områdets status som Natura 2000-område. Tidigare var Marströmmen ett av de få större vattensystemen i landet där det ännu fanns flodkräfta i större bestånd, men på 1990-talet nådde kräftpesten även Marströmmen. Enligt äldre uppgifter har mal förekommit i samtliga sjöar i vattensystemet.

Utförd biotopkartering, i den del som ingår i Natura 2000-området, visar att vandringshinder är passerbara för öring upp till Kvarngölen. Den visar också att bra lek- och uppväxtområden för öring endast finns på några få platser av ån, dock belägna utanför den del som ingår i reservatet. Övriga sträckor av vattensystemet är möjliga, men inte bra eller ej lämpliga. Karteringen visar också att större delen av vattendragets sträckning har rensats kraftigt på större stenar och att det är en liten förekomst av död ved, strukturer som i vattendrag har stor betydelse för den biologiska mångfalden, framförallt för fiskar.

Hela Marströmmens vattensystem är litet undersökt med endast sporadiska mätningar av vattenkemin i sjöar inom systemet. Analysen av vattenkvaliteten är därför osäker. De mätningar som gjorts tyder på att hela vattensystemet är litet påverkat av antropogen försurning. Kalkning kan dock komma att behövas i viss utsträckning för att bibehålla en god vattenkvalitet och höga naturvärden. Vid pH-värden under 6,0 ökar risken för biologiska störningar som exempelvis nedsatt förnygring av fisk och utslagning av bottenfaunaarter. Försurningen leder också till att tungmetaller frigörs och blir mobila. Brobången och S.

Plåttorpesjön är små biflöden till Natura 2000-området som periodvis ligger under det kritiska värdet. I Natura 2000-området, från Kvarngölen till Maren, är försurningstillståndet i vattnet svagt surt med ett värde över pH 6,5 och en god buffertkapacitet, dvs en bra motståndskraft mot försurning.

Närsalterna, fosfor och kväve, orsakar övergödning i sjöar och vattendrag samt hav. Den del av Marströmmens vattensystem som är Natura 2000-område är måttligt näringsrik. Från Kvarngölen till Maren nära mynningen ökar fosfor- och kvävehalten endast obetydligt från låga (klass 1) till måttligt höga halter (klass 2) när det gäller fosfor respektive från måttligt höga (klass 2) till höga halter (klass 3) beträffande kväve.

3. Generella råd och riktlinjer

Vid skötselåtgärder ska värdefulla element för faunan och florán sparas så som grova träd, hålträd, boträd, stående döda och döende träd, vindfällen eller lågor. Alla skötselåtgärder inom naturreservatet, t.ex. avverkning och uttransport av virke, ska utföras vid sådan tid och på sådant sätt att skador på mark, vattenmiljöer och fornlämningar inte uppkommer.

Träd som fallit ned över befintliga vägar, stigar, ledningsgator, stängsel, tomtmarker, åker-, betes- eller slåttermarker får upparbetas och flyttas tillbaka till lämplig plats i naturreservatet. Inom skötselområden där avverkning/uttag av träd planeras kan dock virke från fallna träd tillvaratas om de av naturvårdsskäl inte behöver lämnas kvar i reservatet.

Nya kunskaper om hotade och hänsynskrävande arter/naturtyper i reservatet samt de skötselråd som åtgärdsprogrammen för bevarande av hotade arter och deras livsmiljö anvisar ska beaktas i den löpande skötseln av reservatet.

Röjning av befintliga vägar får ske i alla skötselområden som berörs. Samråd ska ske med förvaltaren.

Forn- och kulturlämningar kan med fördel röjas fria från träd och buskar i samband med naturvårdsåtgärder, dels för att göra dem synliga, men också för att de tar skada av vegetationen. Eftersom fasta fornlämningar skyddas av kulturminneslagen (SFS 1988:950) är det dock förbjudet att ta bort, gräva ut, täcka över eller på andra sätt ändra eller skada en fast fornlämning.

Extra försiktighet gäller vid röjning och körning i och omkring forn- och kulturlämning t.ex. med avseende på markskador. Maskiner får inte köras på eller i direkt anslutning till fornlämning. Buskar och träd får inte dras upp med rötterna i eller intill en fornlämning. Stubbar görs så låga som möjligt om inte överenskommelse om att lämna högstubbe gjorts. Ris och annat avfall fraktas utanför fornlämningsområdet för eldning. För att undvika skador ska eldning inom fornlämningsområdet ske på plåtar eller dylikt. Vid osäkerhet angående åtgärder kring en fornlämning eller fornlämningsområde, kontaktas Länsstyrelsens kulturmiljöexpertis för rådgivning.

Innan skötselåtgärder påbörjas i reservatet ska förvaltaren kontrollera eventuell etablering av störningskänslig fauna i anslutning till naturreservatet. Om störningskänslig fauna finns i området ska expertis konsulteras för att anpassa skötselåtgärder med hänsyn till

förekommande art. Med störningskänslig fauna menas här till exempel särskilt skyddsvärda fågelarter som i samband med yttre störning avbryter sin häckning.

4. Skötselområden med bevarandemål och åtgärder

Reservatet är indelat i 5 skötselområden. Avgränsning av skötselområdena framgår av bifogad skötselplanskarta, bilaga 5.1.

4.1 Skötselområde 1: Ädellövskogar (2 delområden, 11,2 ha)

Beskrivning:

1a: Skötselområdet utgörs av ekdominerad lövskog på delvis näringsrik mark ned mot sjön Göten, delvis mer blockig, mager mark på höjdryggarna. Ekbestånden är ofta uppblandade med asp, tall, björk och över större delen av ytan även med unga granar eller granplantor. Ofta förekommer ett överskikt med äldre rakstammig ek, med högt upphissade kronor. I den sydvästra delen ned mot sjön växer, i gläntor och andra ljusöppna lägen, även grövre ekar av mer vidkronig karaktär. På hållmarker och blockiga höjdparter växer ofta lågvuxen och klen ek av ekkratttyp. Vissa delar av ytan upptas av en yngre generation av ek som uppkommit efter en dimensionsavverkning av grov ek, troligen utförd under 1950-60 talet. Efter denna avverkning finns stor förekomst av grövre stubbar. Närmast sjön finns också smärre ytor med svämskog där trädsiktet består av ask, ek och klipbal med stor förekomst av döda eller döende alar.

Området innehåller rikligt med värdefulla strukturer som hålekar, mulmekar, död ved i form av vindfällan och torrträd av ek, tall och gran, grova ek- och asplågor, ekar med grova, döda grenar mm. Busksiktet består av hassel i de bördigaste delarna, annars är det trädförnygring som dominerar. Fältsiktet är mycket frodigt i de näringsrikare delarna med karaktärsarter som lundelm, lundgröe, bergsslok, vårärt, vippärt, skogsvicker, blåsippa, vitsippa, harsyra, skogssallat, nejlikrot, myska, skogsnäva och lundviol. Bland de signalarter och/ eller rödlistade arter som är påträffade i ädellövskogsmiljöerna kan nämnas murgröna, lunglav, bårdlav, guldlockmossa, spiklav, eksinn, blekticka, fällmossa, krusig ulota och guldlockmossa.

1b: Näringsfattig ekskog med ett glest överskikt av äldre och ibland mycket högvuxna och rakstammiga ekar. I undersiktet växer klena ekar av kratttyp. Ställvis finns ett stort inslag av ung gran, särskilt i den östra delen mot Ringvägen där ett tätt underskikt med gran blandat med unga lövträd växer under de äldre eköverståndarna. Även bestånd eller grupper med medelålders och något äldre gran förekommer inom delområdet. Förekomsten av värdefulla strukturer, substrat och signalarter är liknande som i 1a.

Bevarandemål:

- Arealen näringsrik ekskog (9160) / näringsfattig ekskog (9190) skall vara minst 10 ha.

- Trädslagssammansättningen utgörs till minst 50 % av ek och domineras i övrigt av andra inhemska lövträdsarter. Barrträd förekommer med högst 5 %.
- Relationen död ved/levande ved är minst 1/5 och död ved ska finnas i alla nedbrytningsstadier.
- Arter knutna till skötselområdets värdefulla biotoper ska finnas kvar och ha en gynnsam bevarandestatus. Exempel på sådana arter som signalerar skog med höga naturvärden är murgröna, lunglav, bårdlav, gulpudrad spiklav, ekskin, bleckticka, fällmossa, krusig ulota och guldlockmossa.

Skötselåtgärder:

- Vidkroniga äldre och/eller grova ekar friställs där de förekommer inom hela delområdet. Även lämpliga yngre ekar med förutsättningar att efterträda de äldre ekarna friställs i gynnsamma lägen, exempelvis i brynzoner mot öppen mark. För att öka volymen död ved ska träd som ska tas bort ringbarkas, fällas och lämnas kvar eller högkas.
- Unga granar som växer spritt i området ringbarkas eller fälls och lämnas kvar. Inom delar med större samlad förekomst av gran i delområde 1b ska ung gran i första hand avverkas och tillvaratas som gagnvirke (helträdsuttag). Om resurser till avverkning saknas, kan dock värdefulla lövträd i ett första skede friställas genom ringbarkning eller fällning av gran. Vid behov utförs återkommande röjning av nyetablerad gran.

4.2 Skötselområde 2: Lövblandade barrskogar och barrblandskog (10 delområden, 24,3 ha)

Beskrivning:

2a: Delområdet utgörs av blandskog med gran, tall, ek, björk, asp, klibbal och sälg. Inslaget av lövträd är störst längs med Marströmmen och i sluttningen mot reservatsgränsen i öster. I den östra branten och på hällmarken ovanför finns ett glest trädskikt med senvuxen tall och ek varav en del utgörs av hålekar och krattekar. Längs med ån och på blockiga höjdryggar i den västra delen förekommer en lövrik blandskog där ek och asp utgör ett väsentligt inslag. Här står ett flertal värdefulla ekar med håligheter och rik epifytpåväxt. På planare mark mellan ån och branten i öster finns bördigare mark på lerhaltig jordmån. Denna del är mer grandominerad och lövträdsfattig, samt ger ett mer skött intryck med stormluckor där vindfällda granar har upparbetats. I luckorna finns ett kraftigt uppslag av unga lövträd, främst ek, asp och salix. Buskskiktet består generellt mest av trädförnygring, men på bördigare mark även av hassel. Viktiga strukturer i form av död ved förekommer mest som granbarkborredödade granar, torrträd av tall, asp och ek, gran- och lövträdslågor, asphögstubbar, hålträd mm. Längs ån förekommer en hel del döda klibbalar. De äldsta träden utgörs av gammal tall och ek. På blockiga höjdryggar förekommer lågvuxen ek av kratttyp. I söder står en del gammal tall med taltickor och äldre relativt vidkroniga ekar. Detta bestånd är olikåldrigt och flerskiktat. Terrängen är rik och storblockig i höjdparter och i sluttningen mot sjön.

2b: Området består av en ung blandskog med klen asp, ek, björk samt klibbal i kantzonen mot ån. Punktvist finns också inslag av lind. Över den yngre skogen växer överståndare

bestående av något äldre tall. I den nordöstra kanten mot ån finns ett mindre parti med klibbalsvämskog. Hassel och trädföryngring dominerar i buskskiktet.

2c: Ett bestånd med blandskog som domineras av gran med rikligt inslag av asp, ek, björk och tall. Ädellövträd som alm, ask, lind och lönn uppträder sporadiskt i de mest näringsrika delarna. På höjdryggar finns smärre partier med hållmarksimpediment där det ofta växer krattekskog. Även mindre bestånd eller grupper med senvuxen, smalkronig ekskog av näringsfattig typ förekommer. Skogen har naturskogskaraktär med stor variation i trädskiktet när det gäller ålder, dimension och skiktning. Beståndet är självgallrat till följd av ringa påverkan av skogsbruk under senare tid och hyser därmed stort inslag av död ved. Vanliga substrat är lågor av barrträd, asp och ek samt torrträd av gran och tall. Andra viktiga strukturer är grov asp, senvuxen ek, ek med döda grenar, solexponerade ekar i bryn, hålaspar, äldre tidigare hamlade lindar och lindar med hål och mulm. Underskiktet domineras av hassel och lövträdsföryngring. Lövträdsuppslaget är ofta rikt i stormluckor med vindfällad eller barkborredödad gran där föryngringen av lövträd gynnas.

2d: Ett område som kännetecknas av grandominerad blandskog i rik- och storblockig terräng. Trädskiktet innehåller ett stort inslag av lövträd, särskilt asp, men även en del ek. Området innehåller en riklig mängd av död ved i form av nedfallna asp- och granstammar som ligger i stora brötar.

2e: Delområdet består av en blandskog med tall, ek, gran och asp. Stora delar av beståndet kännetecknas av ett överskikt med äldre tall och ek som växer över ett olikåldrigt underskikt med gran. I svackor med djupare jordtäckning finns mer homogena och mycket slutna granbestånd. På hållmarkerna står en del gammal, senvuxen tall och äldre ek varav en del är hål- och mulmträd. Här finns också en relativt riklig förekomst av död ved i form av torrträd och torrakor av tall och ek men även döda eller döende granar och granlågor.

2f: Området består av ett heterogent och mycket varierat blandbestånd med tall, ek, gran, asp, björk och klibbal. Beståndet upptas dels av tall-ekskog med överståndare av äldre tall och ett underskikt av klen ekkrattekskog, dels av en blandskog som har ett underskikt av ung-medelålders gran och ett överskikt med tall, ek och asp. I anslutning till vändplanen vid den södra reservatsgränsen finns ett antal grova, vidkroniga ekar. I den sydöstra tar- men mot hygget finns hållmarksmiljöer med senvuxen, solexponerad tall och ek. Värdefulla substrat finns i form av gamla tall- och eklågor, torrekor och torkskadade granar.

2g: Norra delen upptas av en lövdominerad blandskog med asp, ek, björk, klibbal, gran och tall i en blockig sluttning vid Götens strand. Södra delen utgörs av ett homogent och slutet granbestånd. Längs strandzonen finns ett inslag av grov asp.

2h, i och j: Delområden i den västra kanten av reservatet som domineras av barrblandskogar. Barrblandskogarna kännetecknas av grandominans med stort inslag av tall och en del asp och ek. Bestånden hyser ganska stor blandning i ålder, skiktning och slutenhet. Substrat förekommer mest i form av torrträd av gran och tall samt en del barrträdslågor. I de övre magrare delarna av sluttningarna och på hållmarksimpediment finns ytor där trädskiktet helt domineras av tall, vanligen med ett underskikt av klen, senvuxen ek. På hållmarkerna står en del gammal skorp barkstall med talltickor, liksom äldre, senvuxna ekar med spretiga kronor samt en del hålaspar.

Bevarandemål:

- Arealen västlig taiga (9010) ska vara minst 24 ha, varav minst 19 ha blandskog.
- Inslaget av lövträd i västlig taiga, blandskog ska vara minst 30 %.
- Relationen död ved/levande ved ska i skogsmiljöer vara minst 1/5 och död ved ska finnas i alla nedbrytningsstadier.
- Arter knutna till skötselområdets värdefulla biotoper ska ha gynnsam bevarandestatus. Exempel på arter som signalerar skog med höga naturvärden är krushättemossa, fällmossa, blåmossa, tallticka, ekskin och murgröna.

Skötselåtgärder:

2a-g:

- Punktvis friställning av enskilda värdefulla ekar och aspar, exempelvis vidkroniga träd, äldre eller senvuxna träd, hålträd, träd med rik epifytflora m fl. Friställning av äldre vidkroniga ekar i nära anslutning till parkeringsplatsen i delområde 2f har högst prioritet.

2h-j:

- Inga åtgärder

4.3 Skötselområde 3: Gran- och tallplanteringar (7 delområden, 4,7 ha)

Beskrivning:

3a och g: Delområdena upptas av ca 10-åriga gran/tallplanteringar med visst inslag av ek och björk.

3b, c, d och e: Områden som utgörs av bestånd med 20-30 åriga granplanteringar med ställvis stort inslag av lövträd, främst ek, asp och björk samt längs strandzoner och i fuktstråk även en del klibbal. Inne i det yngre beståndet står också en del överståndare som består av något äldre ek och asp. Vissa delar upptas av helt homogena och slutna granbestånd.

3f: Skötselområdet består av en ca 40-årig, homogen och genomgallrad tallplantering. Mot sjön finns en strandzon med blandskog bestående av asp, björk, tall och gran.

Bevarandemål:

- Skötselområdet ska utvecklas mot en blandskog med tall och lövträd som björk, asp, ek, sälg och övriga inhemska lövträd, samt mindre inslag av gran. På sikt skall minst 4 ha upptas av västlig taiga.

Skötselåtgärder:

Avveckling/reducering av barrträd enligt anvisning under respektive delområde ska i första hand ske genom avverkning och uttag av träd. Om resurser till avverkning saknas, kan värdefulla lövträd i ett första skede friställas genom ringbarkning eller fällning av barrträd.

3a och g:

Röj bort all gran samt tall som konkurrerar med lövträd. Friställ lämpliga ekar som har förutsättning att utveckla kron- och dimensionsutveckling.

3b, c, d och e:

Merparten av granarna inom skötselområdet avverkas.

Befintliga lövträd och tall sparas i så stor utsträckning som möjligt. Punktvis friställning utförs kring vissa enskilda stammar av lövträd, främst ek, för att utveckla kron- och dimensionsutveckling.

Eventuell nyetablering av granplantor röjs bort efterhand.

3f:

Utglesning/friställning för att skapa större heterogenitet i tallbeståndet. En lämplig andel tall sparas som solitärer eller i grupper där de inte konkurrerar med lövträden.

Eventuell nyetablering av granplantor röjs bort efterhand.

Död ved skapas genom högkapning, ringbarkning eller fällning.

4.4 Skötselområde 4: Öppen mark (1 delområde, 0,2 ha)

Beskrivning:

Skötselområdet upptas av före detta åkermark som tagits ur hävd. Området är fuktigt och domineras av högvuxna arter som tuvtåtel, veketåg och älggräs. En viss igenväxning med lövträd, främst björk, har skett på delar av ytan. Området används av jakträttsinnehavaren som åtelplats för vildsvin.

Bevarandemål:

- Området bibehålls öppet som åtelplats eller viltåker.

Skötselåtgärder:

- Kan nyttjas som åtelplats eller alternativt som viltåker. Om marken inte längre nyttjas av jakträttsinnehavaren ska området lämnas för spontan igenväxning med lövträd.

4.5 Skötselområde 5: Sjöar och vattendrag (1 delområde, 14,8 ha)

Beskrivning:

I reservatet ingår del av sjön Göten, del av sjön Lilla Ramm samt vattendragssträckan mellan dessa sjöar. Vattenområdet utgör del av Marströmmens vattensystem som utpekats som Natura 2000 och riksintresse för såväl naturvård som friluftsliv.

Marströmmens vattensystem utgör en viktig lek- och uppväxtplats för havsöring och sik. 1998 hittades den sällsynta och hotade arten nissöga i en del av vattendraget uppströms reservatet. Nissöga är upptagen på habitatdirektivets lista och är en av anledningarna till områdets status som Natura 2000-område. Tidigare har även mal och flodkräfta förekommit i Marströmmen.

Mätningar av vattenkemin tyder på att hela vattensystemet endast är lite påverkat av antropogen förorening. I Natura 2000-området, från Kvarngölen till Maren, är föroreningstillståndet i vattnet svagt surt med ett värde över pH 6,5 och en god buffertkapacitet, dvs en bra motståndskraft mot förorening. Närsalterna, fosfor och kväve, orsakar övergödning i sjöar och vattendrag samt hav. Den del av Marströmmens vattensystem som är Natura 2000-område är måttligt näringsrik. Från Kvarngölen till Maren nära mynningen ökar fosfor- och kvävehalten endast obetydligt från låga (klass 1) till måttligt höga halter (klass 2) när det gäller fosfor respektive från måttligt höga (klass 2) till höga halter (klass 3) beträffande kväve.

Bevarandemål:

- Arealen vattendrag med flytbladsvegetation eller akvatiska mossor är minst 0,2 hektar.
- Total fosforhalt och pH – värde uppfyller god ekologisk status enligt förordningen om förvaltning av kvalitet på vattenmiljön (SFS 2004:660).
- Bottenfaunan uppfyller god ekologisk status enligt förordningen om förvaltning av kvalitet på vattenmiljön (SFS 2004:660).
- Vattenlevande organismer har fria vandringsvägar.
- Vattenståndsvariationerna uppfyller god ekologisk status enligt förordningen om förvaltning av kvalitet på vattenmiljön (SFS 2004:660).
- Typiska arter knutna till biotopen skall leva kvar och föröka sig.
- Nissöga ska finnas kvar i en stabil population inom hela vattensystemet.

Åtgärder:

- En ekologiskt funktionell kantzon ska etableras mot sjöar och vattendrag.
- Makrofyter och bottenfauna ska inventeras.
- Behovet av biotopvårdande åtgärder, exempelvis att återställa bottenstruktur, skapa lekområden samt skapa död ved ska utredas.

5. Friluftsliv

Beskrivning:

Området är intressant som besöksobjekt för det rörliga friluftslivet till följd av dess natur-sköna läge vid Marströmmen och en varierad topografi med äldre, ljusöppna ädellövsko-gar och tallskogar som till viss del är relativt strövvänliga och lättframkomliga. Reserva-tet är lätt åtkomligt från en mindre skogsbilväg, Ringvägen, som löper utmed områdets östra gräns. Reservatets västra del är lättast tillgängligt från en deletapp av Ostkustleden som passerar igenom den nordvästra delen. På två ställen finns också gångbroar som un-derlättar passagen över Marströmmen.

Bevarandemål:

- Minst fem väl underhållna informationstavlor med beskrivning av reservatet ska finnas.
- Minst en väl underhållen parkeringsplats ska finnas i anslutning till reservatet.
- Reservatets gränser ska vara tydligt markerade i fält.
- Information om reservatet ska finnas på Länsstyrelsens hemsida.
- Reservatets vandringsleder ska vara tydligt markerade.

Skötselåtgärder:

- En mindre parkeringsplats med plats för 2-3 personbilar anläggs i anslutning till Ringvägen norr om skötselområde 2d. En vägskylt med hänvisning till p-platsen sätts ut där Ringvägen ansluter till allmänna vägen Ölvedal – E22.
- Fem informationstavlor med beskrivning av naturreservatets miljöer, naturvärden samt ett urval av gällande föreskrifter framställs. En tavla placeras i anslutning till parkeringsplatsen, en annan placeras i anslutning till den norra gångbron där Ostkustleden passerar över Marströmmen. Övriga tavlor placeras där leder eller vägar leder in i reservatet. Tavlornas placering framgår av kartbilaga 5:1.
- Om förvaltaren bedömer att det finns behov av det kan en ny vandringsled anläg-gas dels från parkeringsplatsen längs befintlig stig från Ringvägen och västerut,

där den ansluter till Ostkustleden vid den södra gångbron över Marströmmen, dels längs sjön Götens östra strand och vidare söderut till skötselområde 2f.

- Nyttjanderättshavare eller markägare svarar för att toaletten i anslutning till leden mellan Tjurshult och Marströmmen antingen rustas upp och underhålls eller tas bort om den inte längre används.

6. Bränder och brandbekämpning

Förekomsten av bränder är en av de viktigaste förutsättningarna för att kunna bevara naturvärden i våra skogar. I sydöstra delen av Sverige är förutsättningarna för brand som störst på grund av torrt klimat och förekomst av brandbenägna skogstyper. Brandhistoriska undersökningar visar också att brandfrekvensen har varit hög (20-30 års medelintervall). Vi har därför ett speciellt ansvar att bevara brandnaturvärden i Kalmar län. Bevarandet av naturvärden kopplade till brand sker lämpligast under kontrollerade former genom anlagda, i förväg planerade bränder (naturvårdsbränning). Detta för att man lättare kan styra brandens beteende och effekter samt att värden som missgynnas av brand lättare kan skyddas.

Spontan brand i reservatets skötselområde 1 och 3 anses huvudsakligen ge positiva effekter på naturvärdena.

Bränder inom naturreservatet ska släckas enligt gällande lagar. Släckningsarbete bör ske med försiktighet, om möjligt i samråd med förvaltaren så att naturvärdena (ex jätteekar, känslig flora) inte skadas.

Tydliggörande av ansvarsfördelning vid uppkomst av spontan brand inom reservatet:

En okontrollerad brand inom reservatet utgör ett hot mot värden i och utanför reservatets gränser. Om en okontrollerad brand uppstår är släckningen av branden Räddningstjänstens ansvar. Släckningsarbetet bör ske med försiktighet. För att undvika skador på naturvärdena och, om möjligt, ta tillvara brandens positiva effekter, bör förvaltaren på Länsstyrelsen kontaktas i så tidigt skede som möjligt för samråd. Exempelvis kan skador på naturvärden uppstå genom hårdspolning vid rötter och på stammar på äldre träd och döda träd. Körskador är ett annat exempel på skador som kan uppstå och som så långt möjligt bör undvikas.

När branden anses vara släckt eller utan uppenbar risk att sprida sig överlämnas ansvaret för eftersläckning och bevakning till markägaren. Eftersläckning bör så långt möjligt ske så att naturvärden gynnas och inte skadas (se nedan) och markägaren bör samråda med förvaltaren. Efter överenskommelse kan förvaltaren även fungera som ombud för markägaren.

Eftersläckning:

Eftersläckning bör utföras så att naturvärden gynnas och inte skadas. I första läget koncentreras lämpligen eftersläckningen till skyddszoner i brännans ytterkanter. Skyddszonernas bredd bedöms från fall till fall beroende på risken för spridning till omgivningen. Vid en uppenbar risk bör skyddszonens bredd vara minst en trädlängd. Inom skyddszonen

släcks alla glödbränder. Brinnande/glödande mindre träd och grenar kastas om möjligt in innanför skyddszonen. Glödbränder släcks lämpligen genom inblandning av mineraljord och/eller vattenbegjutning.

När brännans skyddszoner har säkrats tas ställning till om och när hela brännan ska släckas. För flera av de brandberoende/-gynnade arterna är glödbränder mycket viktiga. Glödbränder kan i vissa fall pågå under mycket lång tid och ge upphov till rökutveckling. Så länge skyddszonerna är säkra utgör de dock ingen risk för spridning och om möjligt kan det vara lämpligt att låta glödbränder få brinna ut av sig själva eller åtminstone inte släckas omedelbart.

Om skyddet av områdets naturvärden medför ett efterbevaknings- och eftersläckningsarbete med kostnader som överstiger vad som kan förväntas av markägaren, tar förvaltaren över det ekonomiska ansvaret för branden.

Åtgärd efter brand:

Framtida skötselåtgärder utreds för varje enskilt område som påverkats av branden. Vid behov ändras skötselplanen genom beslut av Länssstyrelsen.

7. Jakt

Rätten till jakt inskränks inte av reservatsbildningen.

Jaktutövandet får inte ske i strid med reservatsbestämmelser eller skötselplan.

8. Dokumentation och uppföljning

8.1 Dokumentation och uppföljning av skötselåtgärder

Förvaltaren ska dokumentera var, hur och när åtgärder utförts, vem som utfört åtgärder samt kostnad och finansiering för utförda åtgärder.

Åtgärder, exempelvis avverkning eller röjning, som inte utförs av förvaltaren ska dokumenteras genom att utföraren på begäran redovisar utförda åtgärder.

Förvaltaren ska följa upp utförda skötselåtgärder vid behov. Förvaltaren ska dokumentera var, hur och när uppföljning utförts, vem som utfört uppföljning samt kostnad och finansiering för utförd uppföljning.

8.2 Uppföljning av bevarandemål

Förvaltaren ansvarar för uppföljning av naturreservatets bevarandemål.

Förvaltaren ska dokumentera var, hur och när uppföljning utförts och vem som utfört uppföljning samt kostnad och finansiering för utförd uppföljning.

9. Sammanfattning och prioritering av planerade skötselåtgärder

Skötselåtgärd	Var	Vem	Prioritet*
Avverkning gran	Skötselområde 1b och 3	Uppdragstagare	2
Ringbarkning gran	Skötselområde 1, 2 och 3	Uppdragstagare	1
Friställning av äldre ädellövträd	Skötselområde 1 och 2	Uppdragstagare	1
Röjning av gran-för yngning	Skötselområde 1 och 3	Uppdragstagare	2
Gränsmarkering	Hela reservatet	Uppdragstagare	1
Informationstavlor	Fem platser enligt skötselplanskarta	Förvaltare	1
Anläggning av ny vandringsled	Enligt markering på bifogad skötselplanskarta	Förvaltare	3
Underhåll av vandringsleder	Befintlig deletapp av ostkustleden inklusive broar över Marströmmen	Uppdragstagare (Naturskyddsföreningen)	2
Uppföljning av skötselåtgärder	Samtliga skötselområden	Förvaltare	1
Uppföljning av bevarandemål	Samtliga skötselområden	Förvaltare	1

I kolumnen Vem anges någon av följande utförare: Djurhållare, brukare, markägare, uppdragstagare, förvaltare.

*Prioritet 1 till 3, varav 1 är högst

10. Artlista

Förteckning över känd förekomst av rödlistade arter, signalarter, arter upptagna i EU:s art- och habitat- respektive fågeldirektiv samt andra intressanta arter inom naturreservatet Norra Göten.

Rödlistekategorier enligt den nationella rödlistan fastställd av Naturvårdsverket 2010.

Rödlistekategori:

- EX = utdöd (extinct)
- RE = försvunnen (regionally extinct)
- CR = akut hotad (critically endangered)
- EN = starkt hotad (endangered)
- VU = sårbar (vulnerable)
- NT = missgynnad (near threatened)
- DD = kunskapsbrist (data deficient).

S1-3 = Signalartsvärde enligt Skogsstyrelsens signalartslista för nyckelbiotopsinventeringen.

S3= Mycket högt indikatorvärde

S2= Högt indikatorvärde

S1= Visst indikatorvärde

Arter upptagna i EU:s art- och habitat- respektive fågeldirektiv har nedan markerats med N2000.

Vetenskapligt namn	Svenskt namn	Rödlistekategori	Signalartsvärde	ÅGP	Direktivs-Arter
Kärlväxter					
<i>Cardamine bulbifera</i>	Tandrot		S3		
<i>Fraxinus excelsior</i>	Ask	VU			
<i>Elymus caninus</i>	Lundelm		S2		
<i>Galium odoratum</i>	Myska		S3		
<i>Hedera helix</i>	Murgröna		S3		
<i>Hepatica nobilis</i>	Blåsippa		S1		
<i>Lathraea squamaria</i>	Vättersos		S3		
<i>Lathyrus vernus</i>	Vårärt		S3		
<i>Lathyrus niger</i>	Vippärt		S3		
<i>Tilia cordata</i>	Lind		S3		
<i>Ulmus glabra</i>	Alm	VU			
Lavar					

<i>Arthonia vinosa</i>	Rostfläck		S2		
<i>Buellia violaceofusca</i>	Blyertslav	NT			
<i>Calicium adpersum</i>	Gulpudrad spiklav		S3		
<i>Chaenotheca phaeocephala</i>	Brun nållav		S2		
<i>Lobaria pulmonaria</i>	Lunglav	NT	S3		
<i>Lecanographa amylacea</i>	Gammelekslav	VU			
<i>Usnea florida</i>	Blomskägglav		S3		
<i>Schismatomma pericleum</i>	Rosa skärelav	NT	S3		
Mossor					
<i>Anomodon attenuatus</i>	Piskbaronmossa		S2		
<i>Anomodon viticulosus</i>	Grov baronmossa		S2		
<i>Antitrichia curtipendula</i>	Fällmossa		S2		
<i>Leucobryum glaucum</i>	Blåmossa		S1		
<i>Neckera complanata</i>	Platt fjädermossa				
<i>Porella sp</i>	Porella		S2		
<i>Ulota crispa</i>	Krushättemossa		S1		
Svampar					
<i>Aleurodiscus disciformis</i>	Ekskinn	NT			
<i>Clavicornia pyxidata</i>	Kandelabersvamp	NT	S3		
<i>Pachykytospora tuberculosa</i>	Blekticka	NT	S2		
<i>Phellinus robustus</i>	Ekticka	NT			
<i>Hericium coralloides</i>	Koralltaggsvamp	NT	S3		
Fiskar					
<i>Cobitis taenia</i>	Nissöga				N 2000

11. Referenslista

Artdatabanken. Rödlistade arter i Sverige. <http://snotra.artdata.slu.se/artfakta>

Artdatabanken och Naturvårdsverket. Artportalen. <http://artportalen.se/>

Forslund, M (red). 1997. *Natur i Östra Småland. Naturvårdsprogram för Kalmar län*. Länsstyrelsen i Kalmar län.

Gärdenfors, U. (red) 2010. Rödlistade arter i Sverige 2010. Artdatabanken, SLU, Uppsala.

Henriksson, S (red), Löfgren, R (red). 2004. *Skyddsvärda statliga skogar – Götaland. Naturvårdsverket. Rapport 5340*.

Inventering i samband med uppdrag om inventering av statlig skog 2003.
Statskogsutredningen 2004

Länsstyrelsen, (opubl). Biotopkartering av vattendrag 2000. Databas. Inventerare: Holm, B.

Länsstyrelsen Kalmar län & Skogsstyrelsen, 2006. Strategi för formellt skydd av skog i Kalmar län. Meddelande 2006:06. Länsstyrelsen i Kalmar län

Naturvårdsverket. *Art- och naturtypsvisa vägledningar för Natura 2000*. Naturvårdsverkets hemsida: www.naturvardsverket.se (länka vidare till Natur och naturvård, Natura 2000).

Smålands flora. Utdrag ur databas över rödlistade kärlväxter och kryptogamer.

Riksantikvarieämbetets fornlämningsregister, www.fmis.raa.se

